

Sygn. akt V Pz 110/13

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2014 r.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Piotrkowie Trybunalskim

w składzie następującym :

Przewodniczący: Sędzia SO Mariola Mastalerz (spr.)

Sędziowie: SO Beata Łapińska

SO Magdalena Marczyńska

Protokolant: asyst. sędz. Ewelina Goździk

po rozpoznaniu w dniu 30 stycznia 2014 r. w Piotrkowie Trybunalskim

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa A. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o zwrot świadczenia i zadośćuczynienie

na skutek zażalenia powoda A. J.

na postanowienie Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 23 października 2013 roku, sygn. akt IV P 287/13

postanawia:

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie w punkcie drugim i sprawę w tym zakresie przekazać do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydziałowi Pracy i Ubezpieczeń Społecznych.**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 23 października 2013 roku Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych uznał swą niewłaściwość i sprawę w zakresie przyznania prawa do wypłaty emerytury K. J. (1) przekazał jako właściwemu rzeczowo do jej rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w T. oraz odrzucił pozew w zakresie żądania zadośćuczynienia.

Z uzasadnienia postanowienia wynika, iż Sąd Rejonowy stan faktyczny sprawy uznał za bezsporny. Wskazał, że K. J. (2) —matka powoda była emerytką. Jej emerytura była wypłacana do dnia 20 każdego miesiąca. K. J. (2) po wypadku trafiła do Szpitala. a stamtąd do ZOL w R.. Z R. powróciła do domu, a zmarła w dniu 24 kwietnia 2013 roku. W dalszej części Sąd Rejonowy wskazał, że emerytura dla niej została przekazana do R., co było wynikiem błędu pracownika ZUS. Ponieważ K. J. (2) już tam nie przebywała emerytura została zwrócona w dniu 22 kwietnia 2013 roku do ZUS

i jest nadal w jego dyspozycji. Jak wskazał Sąd Rejonowy po dacie śmierci K. J. (1) nie było możliwe przekazanie jej emerytury na konto bankowe. Ta emerytura stała się świadczeniem niezrealizowanym i podlegała rygorom z art. 136 ustawy emerytalnej.

A zgodnie z nim emerytura niewypłacona podlega wypłaceniu na rzecz osób uprawnionych. Dlatego Sąd Rejonowy uznał, iż powód winien złożyć wniosek o wypłacenie tego świadczenia. Wówczas ZUS będzie zobowiązany wniosek rozpoznać i wydać odpowiednią decyzję.

W dalszej części uzasadnienia Sąd Rejonowy wskazał, że ZUS zgodnie z art. 66 § 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest państwową jednostką organizacyjną i posiada osobowość prawną ale zgodnie z art. 460 kpc organ rentowy posiada zdolność sądową i procesową jedynie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych. Sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych to sprawy określone w art. 476 § 2 kpc. A żądanie zadośćuczynienia nie jest sprawą z zakresu ubezpieczeń społecznych. A wobec powyższego Oddział ZUS nie posiada zdolności sądowej i procesowej w innych sprawach. Dlatego w tym zakresie pozew Sąd Rejonowy odrzucił na podstawie art. 199 § 1 pkt 3 kpc.

Natomiast żądanie zwrotu emerytury należnej matce powoda K. J. Sąd Rejonowy przekazał do (...) Oddziału w T. Sąd Rejonowy przyjął, że niewypłacona emerytura jest świadczeniem niezrealizowanym, a ono jest wypłacane na wniosek osobom uprawnionym do jego otrzymania. Następuje to w formie decyzji organu rentowego. Do chwili obecnej taka decyzja nie została wydana. A organem uprawnionym do jej wydania jest (...) Oddział w T.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł powód A. J., zaskarżając go w całości. Skarżący nie formułując konkretnych zarzutów podniósł, iż Sąd Rejonowy wydając przedmiotowe rozstrzygnięcie, podzielił stanowisko pozwanego, a więc Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. zawarte w odpowiedzi na pozew, a jednocześnie nie odniósł się do żądania wypłaty odsetek od nie wypłaconego w terminie świadczenia emerytalnego K. J. (2). Skarżący wskazał, iż jeszcze za życia K. J. (2) był w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych tj. w dniach 22 i 23 kwietnia 2013 roku, celem ustalania przyczyn braku wypłaty świadczenia emerytalnego na rachunek bankowych matki, do którego posiada pełnomocnictwo. Dopiero po miesiącu otrzymał informację o przyczynach braku wypłaty świadczenia emerytalnego. Wskazał również, iż obecnie ZUS powołując się na treść art. 136 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, uchyla się od wypłaty niezrealizowanego świadczenia, natomiast sam nie zastosował się do art. 130 ww ustawy.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Zażalenie dotyczące punktu pierwszego zaskarżonego postanowienia nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Powód A. J. wystąpił z żądaniem, m.in. wypłaty przez ZUS niezrealizowanego świadczenia emerytalnego za miesiąc kwiecień 2013 roku, należnej jego matce K. J. (2), zmarłej 24 kwietnia 2013 roku. Niewypłacona emerytura, w chwili śmierci osoby uprawnionej staje się niezrealizowanym świadczeniem, którego wypłata może nastąpić osobom wskazanym w art. 136 ustawy z dnia 17 grudnia 1999 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. z 2013 r. poz. 1440 ze zm), przy spełnieniu określonych w tym przepisie warunków. Stosownie do art. 116 ust. 1 tej ustawy postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na wniosek osoby zainteresowanej.

Organem uprawnionym do rozstrzygania w przedmiocie wypłaty niezrealizowanego świadczenia jest wyłącznie ZUS, który wydaje w tym przedmiocie decyzję, od której przysługuje odwołanie do właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby odwołującej się sądu okręgowego sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 83 ust. 1 kt 4, ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 1442 ze zm).).

Ponieważ A. J. nie wystąpił z wnioskiem o wypłatę niezrealizowanego świadczenia do właściwego Oddziału ZUS, zgłaszając to żądanie bezpośrednio do sądu pracy, dlatego też Sąd Rejonowy zasadnie w oparciu o przepis art. 462 k.p.c. przekazał sprawę do rozpoznania właściwemu organowi – Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

Z tych względów zażalenie na rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego zawarte w punkcie pierwszym zaskarżonego postanowienia jako nieuzasadnione podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.

Zażalenie dotyczące rozstrzygnięcia zawartego w punkcie drugim zaskarżonego postanowienia należy uznać za zasadne, skutkujące jego uchyleniem i przekazaniem sprawy w tym zakresie do ponownego rozpoznania.

Sąd Rejonowy odrzucając pozew A. J. o zadośćuczynienie powołał się na treść art. 199 § 1 pkt 3 k.p.c., uznając, iż wskazana w pozwie podmiot - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie posiada zdolności sądowej oraz procesowej w innych sprawach niż z zakresu ubezpieczeń społecznych. Stanowisko to, w ocenie Sądu Okręgowego, jest częściowo trafne.

Wskazać należy, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych jest państwową jednostką organizacyjną i posiada osobowość prawną, a jego siedzibą jest W. (art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 ze zm.). W skład Zakładu wchodzi m.in. terenowe jednostki organizacyjne (art. 67 ust. 2 ustawy), którymi są oddziały i podlegające im inspektoraty (§ 8 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie nadania statutu Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych, Dz. U. Nr 28, poz. 164). Oddziały ZUS, jako jednostki organizacyjne osoby prawnej, są wyposażone w zdolność sądową, ale tylko w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, co znajduje potwierdzenie w treści art. 460 § 1 k.p.c.

Wskazanie przez powoda jako pozwanego Oddziału ZUS, spowodowało sytuację określaną jako niewłaściwe oznaczenie strony pozwanej. Jak wskazał Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 1 kwietnia 2003 r. (sygn. akt II CKN 1422/00, opubl. LEX nr 583950) do niewłaściwego oznaczenia strony pozwanej dochodzi właśnie wtedy gdy powód, nie orientując się kto, według przyjętej konstrukcji prawnej, powinien być stroną, wskazał jako pozwanego jednostkę organizacyjną osoby prawnej, zamiast tej osoby. W takich przypadkach nie ma przeszkód, aby naprawić występującą wadę w drodze sprostowania oznaczenia strony.

W wyniku sprostowania następuje bowiem jedynie uzupełnienie lub skonkretyzowanie pierwotnego oznaczenia strony. Sprostowanie to nie prowadzi do zmiany podmiotowej - stroną procesu pozostaje ten sam podmiot, tyle tylko, że teraz już prawidłowo oznaczony.

Tak więc w przypadku niewłaściwego oznaczenia strony pozwanej, Sąd Rejonowy powinien naprawić tę sytuację, poprzez właściwe oznaczenie pozwanego jako Zakład Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w W., a nie odrzucać pozew.

Przede wszystkim zaś decyzja Sądu w tym zakresie winna być poprzedzona zobowiązaniem powoda do wskazania okoliczności faktycznych stanowiących podstawę żądania zadośćuczynienia w kwocie 1.000 złotych. Powód bowiem w żaden sposób żądania tego nie uzasadnił, zarówno w pozwie jak też w trakcie informacyjnego wysłuchania na rozprawie w dniu 23 października 2013 roku.

Dokładne określenie okoliczności faktycznych jest o tyle istotne, iż sąd nie jest władny zmienić podstawy faktycznej powództwa, a jedynie rolą sądu jest sprawdzenie zasadności żądania. Dopiero wskazanie okoliczności faktycznych żądania przez powoda w zakresie zadośćuczynienia, pozwoli sądowi na właściwą kwalifikację roszczenia a następnie do podjęcia decyzji w przedmiocie stwierdzenia swojej niewłaściwości i przekazania sprawy do rozpoznania sądowi właściwemu.

Z tych względów Sąd Okręgowy z mocy art. 386 § 4 w związku z art. 397 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie pierwszym postanowienia.